

Saules pulksteņi Latvijā

Mārtiņš Gills

Konference “Astronomija Latvijā”

2009.gada 9.-10.oktobris

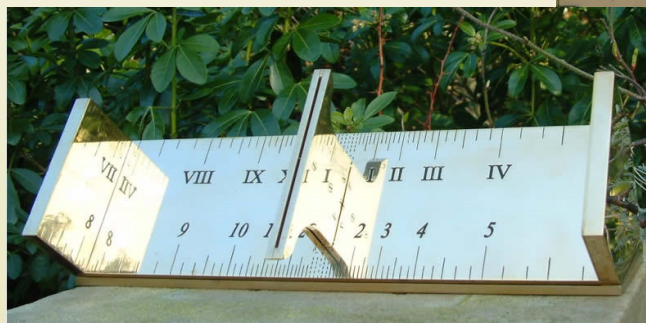
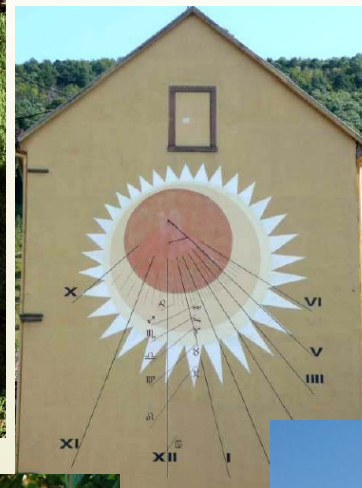
Kas ir saules pulkstenis?

- Laika attēlošanas mehānisms, kas izmanto Zemes rotācijas radīto Saules (un tās ēnas) vizuālo pārvietošanos debesīs visas dienas garumā.
- Ar astronomiju saistīts vides objekts

Galvenie veidi

- Horizontālais
- Vertikālais
- Ekvatoriālais
- Polārais
- Sfēriskais
- Analemmatiskais

Mūsdienu skatījums

- Vēstures liecinieks
- Piemiņas zīme
- Izglītojošs objekts
- Interesants ēku arhitektūras elements
- Vides objekts – pilsētā, dārzā

Saules pulksteņi Latvijā

Alūksne

- Izveidots 1985.g
- Autors – A.Zelčs
- Atjaunots 2006.g,
A.Zelcš, A.Verners

Āraiši

- Izveidots 2000.g
- Autors - A.Kerliņš

Beberi

- Izveidots – 2004.g
- Autors – Arhitekta Jura Gertmaņa birojs

Carnikava

- Izveidots – 2007.g
- Autors - H.Āķis

Cēsis

- Izveidots – 1744.g
- Restaurēts 2007.g

Daugavpils

- Izveidots – 1910.g
- Autors – A.Jaskovs
- Atjaunots 2002.g,
A.Salītis

Rīga, Latgales priekšpilsēta

- Izveidots – 2004.g
- Autors – I.Vilks

Rīga, Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs

- Izgatavots – pirms 1926.g, kopija – 1996.g

Rīga, Latvijas Universitāte

- Izgatavots – 2009.g
- Autors - I.Vilks

Straupe

Izgataavots - 1857.g

Valka

- Izgatavots – 2006.g
- Autors - A.Kerliņš

Valmiera

- Izgatavots – 2008.g
- Autors - M.Jansons

Vecpiebalga

- Izgatavots – 1996.g
- Autore - A.Skujiņa

Ventspils, Pils

- Izgatavots – 1998.g
- Autori – arhitektu grupa

Ventspils, Augstskola

- Izgatavots – 2004.g

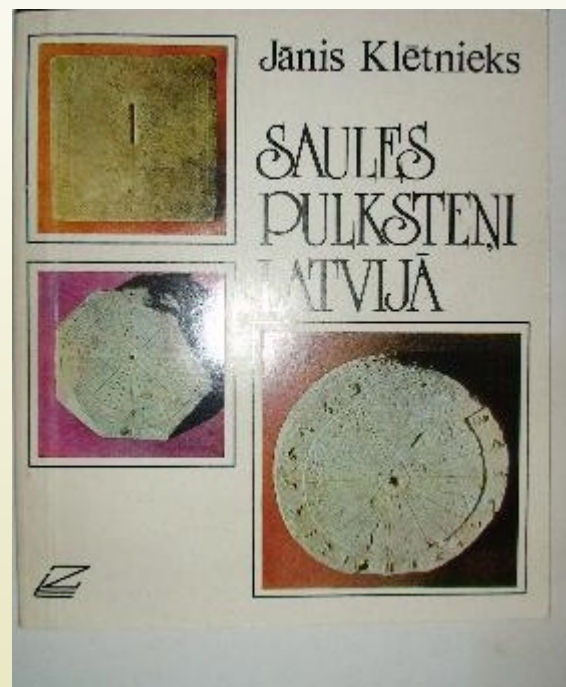

Kopīgās iezīmes

- Dominē horizontālie modeļi
- Rāda vietējo laiku
- Gnomons – klasisks taisnleņķa trijstūris
- Retos gadījumos ir pievienota informācija, kā pulksteni lasīt (t.i. kā “pārtulkot” vietējo laiku)
- Nav analemmas (tabula/diagramma ar laika vienādojumu visam gadam) precīza laika noskaidrošanai
- Nav sastopami polārie, analemmatiskie, ekvatoriālie un sfēriskie saules pulksteņi.

Papildu uzziņai

- Jāņa Klētnieka grāmata
“Saules pulksteņi Latvijā”,
1983

- Vietne
www.saulespulkstenis.lv

saulespulkstenis.lv

Pastāvīgās sadaļas

- Kontakti
- Par saules pulksteniem
- Saturs
- Savs pulkstenis

Info kategorijas

- Jaunami
- Latvijas saules pulksteņi
- Saules pulksteņi
 - Elementi
 - Veidi
- Saules pulksteņi ārvalstīs
- Saules pulkstenis vidē
- Z Dažādi

atslēgvārdi

ārvalstu

atjaunošana
ekvatoriālais

horizontālais
Latvija

Par saules pulksteņiem

Saules pulkstenis ir senākais no zināmajiem instrumentiem, ar ko tika noteikts laiks. Daudzu gadsimtu laikā tie ir piedzīvojuši virkni stilistisku un tehnoloģisku pārmaiņu, ir sastopami daudz dažādi saules pulksteņi, bet tomēr visus vieno pats galvenais - laiks tiek attēlots ar saules palīdzību.

Šī tīmekļa vietne ir veltīta saules pulksteņiem: informācijai par to veidiem, par to darbības mehānismu, kā arī **Latvijā esošajiem** saules pulksteņiem (**arī kartes veidā**).

